II

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

OTSUSED

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

24. juuli 2008,

suuniste kohta, millega abistatakse liikmesriike Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 882/2004 ette nähtud ühtsete integreeritud mitmeaastaste riiklike kontrollikavade kohta aastaaruande koostamisel

(teatavaks tehtud numbri K(2008) 3756 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2008/654/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrust (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks, [1] eriti selle artikli 44 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruses (EÜ) nr 882/2004 on ette nähtud üldised eeskirjad ametlike kontrollide tegemiseks ühenduse või liikmesriigi pädeva asutuse poolt, et kontrollida sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmist.

(2) Vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 1 lõikele 3 ei mõjuta see määrus ühenduse ametlikke kontrolle reguleerivaid erisätteid.

(3) Määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklis 41 on sätestatud, et iga liikmesriik peab koostama integreeritud mitmeaastase riikliku kontrollikava (edaspidi „riiklik kontrollikava"), et tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused) [2] artikli 17 lõike 2 ning määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 45 tõhus rakendamine.

(4) Riiklike kontrollikavade eesmärk on luua ühtlasi kindel alus ühenduse kontrollidele liikmesriikides.

(5) Nõukogu 8. mai 2000. aasta direktiivi 2000/29/EÜ (taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta) [3] artiklis 27a on sätestatud, et määruse (EÜ) nr 882/2004 artikleid 41–46, mis käsitlevad riiklikke kontrollikavasid, aastaaruandeid ja ühenduse kontrolle liikmesriikides ning kolmandates riikides, tuleb vastavalt vajadusele kohaldada nii, et oleks tagatud selle direktiivi tõhus rakendamine.

[1] ELT L 165, 30.4.2004, lk 1. Määrust on viimati muudetud nõukogu määrusega (EÜ) nr 301/2008 (ELT L 97, 9.4.2008, lk 85).

[2] EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 202/2008 (ELT L 60, 5.3.2008, lk 17).

[3] EÜT L 169, 10.7.2000, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud komisjoni direktiiviga 2008/64/EÜ (ELT L 168, 28.6.2008, lk 31).

(6) Määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 43 lõike 1 punktis e on sätestatud, et komisjon peab koostama suunised, mis soodustavad heade tavade vastuvõtmist kontrollisüsteemi kõigil tasanditel.

(7) Määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 43 lõike 1 punktis j on sätestatud, et komisjon peab koostama suunised, milles sätestatakse kõnealuse määruse artiklis 44 nõutud aastaaruannete ülesehitus ja neis kajastatav teave.

(8) Määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 44 lõikes 1 on sätestatud, et liikmesriigid peavad esitama komisjonile igal aastal aruande riikliku kontrollikava rakendamise kohta. Aruanne tuleb esitada kord aastas üks aasta pärast riiklike kontrollikavade rakendamise algust. Lisaks sellele on artikli 44 lõikes 1 sätestatud aastaaruannetes esitatav teave.

(9) Määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 44 lõikes 2 on sätestatud, et aastaaruannetes esitatava teabe puhul tuleb arvesse võtta suuniseid, mille komisjon koostab selliste aruannete ühtse esitamise edendamiseks. Suunised ei ole siduvad, kuid need annavad liikmesriikidele kõnealuse määruse rakendamiseks kasulikke juhiseid.

(10) Määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklis 45 on sätestatud, et liikmesriikides tuleb korrapäraselt teha ühenduse auditeid, mille peamine eesmärk on kontrollida ametlike kontrollide vastavust riiklikele kontrollikavadele ja ühenduse õigusele.

(11) Komisjon peab käesolevas otsuses sätestatud suunised pärast liikmesriikide aastaaruande kättesaamist ja läbivaatamist läbi vaatama ja neid vajaduse korral ajakohastama, võttes arvesse järeldusi ja soovitusi aastaaruandest, mille kehtestab komisjon vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 44 lõikele 4, ja võttes arvesse liikmesriikide kogemusi kõnealuse määruse rakendamisel.

(12) Käesolevas otsuses sätestatud suuniste kohaldamisel tuleks arvesse võtta Eurostati käimasolevat arendustööd seoses ühenduse statistikaprogrammiga kontrolli- ja seiretegevuse andmebaasiga, mis sisaldab mitmesuguseid klassifitseerimisskeeme, sealhulgas ühtlustatud termineid ja määratlusi toidu ja söödaandmete haldamiseks.

(13) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 44 lõikega 2 ette nähtud suunised, mida tuleb arvesse võtta kõnealuse määruse artikli 44 lõikes 1 sätestatud aastaaruannetes (edaspidi „aastaaruanded"), on sätestatud käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 24. juuli 2008

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Androulla VASSILIOU

LISA

Suunised liikmesriikide riiklike kontrollikavade rakendamist käsitlevate aastaaruannete kohta

1. **SUUNISTE EESMÄRK**

Käesolevate suuniste eesmärk on edendada liikmesriikide kontrollikavade ja eelkõige ametlike kontrollide tulemusi käsitlevate aastaaruannete ühtset esitust ja sellele kaasa aidata.

2. **AASTAARUANDE EESMÄRK**

Liikmesriikide aastaaruande eesmärk on

a) täita määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 44 lõikes 1 sätestatud juriidilisi aruandluskohustusi;

b) esitada ülevaade riiklike kontrollikavade rakendamise edenemise kohta ning hinnata liikmesriigi ametlike kontrollide tulemuste põhjal kontrollikorra ja kontrollisüsteemide tõhusust.

Kontrolliandmete koostamise ja analüüsimise protsess aastaaruande jaoks võib aidata liikmesriikidel oma kontrollisüsteemide tõhusust hinnata ning aidata kaasa nende kontrollisüsteemide arendamisele ja pidevale täiustamisele.

Aastaaruannetes esitatud teavet peaks komisjon ühtlasi kasutama

a) oma iga-aastaste kontrolliprogrammide (esitatud andmete analüüs, auditid, ülevaatused) väljatöötamisel;

b) Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatava komisjoni aruande koostamisel vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 44 lõigetele 4 ja 6.

3. **ÕIGUSLIK ALUS**

Määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklis 44 on sätestatud järgmine:

„1. Üks aasta pärast mitmeaastaste riiklike kontrollikavade rakendamise algust ja seejärel igal aastal esitavad liikmesriigid komisjonile aruande, milles on märgitud

a) artikli 42 lõikes 3 osutatud tegurite arvessevõtmiseks mitmeaastastes riiklikes kontrollikavades tehtavad mis tahes muudatused;

b) eelnenud aastal mitmeaastase kontrollikava alusel tehtud kontrollide ja auditite tulemused;

c) avastatud nõuete rikkumiste liik ja juhtumite arv;

d) meetmed mitmeaastaste riiklike kontrollikavade tõhusa toimimise tagamiseks, sealhulgas jõustamistegevus ja selle tulemused.

2. Käesoleva aruande ja eelkõige ametlike kontrollide tulemuste ühtse esitamise edendamiseks võetakse lõikes 1 osutatud teabe puhul arvesse suuniseid, mis komisjon koostab artikli 62 lõikes 2 osutatud korras.

3. Liikmesriigid vormistavad oma aruanded ja edastavad need komisjonile kuue kuu jooksul pärast aruandes käsitletava aasta lõppu.”

4. **MÕISTED**

Käesolevate suuniste rakendamisel kohaldatakse määratlusi, mis on sätestatud ühenduse asjaomastes õigusaktides ning eelkõige määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklis 2, määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklites 2 ja 3, direktiivi 2000/29/EÜ artiklis 2, komisjoni 29. septembri 2006. aasta otsuses 2006/677/EÜ, millega sätestatakse suunised, millega kehtestatakse kriteeriumid auditite korraldamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 882/2004 (ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks) alusel, [1] ning komisjoni 21. mai 2007. aasta otsuses 2007/363/EÜ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 882/2004 ette nähtud ühtsete integreeritud mitmeaastaste riiklike kontrollikavade koostamise suuniste kohta. [2]

Lisaks kohaldatakse käesolevate suuniste rakendamisel järgmisi mõisteid:

a) „iga-aastane kontrolliprogramm" – iga-aastane ühenduse määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 45 lõikes 4 osutatud ühenduse kontrolliprogramm;

b) „kontrollistrateegia" – lähenemisviis, mida kasutatakse selleks, et kindlaks määrata ametliku kontrolli laad, sagedus, tootmisahela koht/etapp ning ametlikud kontrollimeetodid ja -võtted (vt otsuse 2007/363/EÜ lisa punkti 3.7.2);

c) „riiklik kontrollikava" – ühtne integreeritud mitmeaastane riiklik kontrollikava, mis on ette nähtud määruse (EÜ) nr 882/2004 artikliga 41.

5. **AASTAARUANDE KOHALDAMISALA**

Aastaaruanne peaks hõlmama riikliku kontrollikava kohaldamisala, sealhulgas taimetervis sellises ulatuses, nagu on direktiivi 2000/29/EÜ artikliga 27a ette nähtud taimetervise küsimuste lisamine sellesse kavasse.

6. **ARUANDLUSPERIOOD JA AASTAARUANNETE ESITAMINE**

Vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 42 lõike 1 punktile a on riikliku kontrollikava esmakordse rakendamise viimane tähtaeg 1. jaanuar 2007. Kõnealuse määruse artikli 44 lõike 3 kohaselt peavad liikmesriigid oma aruanded vormistama ja need komisjonile edastama kuue kuu jooksul pärast aruandes käsitletava aasta lõppu. Seepärast tuleb esimesed aastaaruanded edastada komisjonile hiljemalt 30. juuniks 2008 ning järgmistel aastatel tuleb need aruanded edastada hiljemalt 30. juuniks.

7. **SEOS MUUDE ERIARUANNETEGA**

Määrusega (EÜ) nr 882/2004 ei piirata ametlikke kontrolle käsitlevate ühenduse erisätete kohaldamist. Seepärast ei asenda aastaaruanded konkreetseid kontrollikavasid või muid ühenduse õigusaktidega ette nähtud ametlikke kontrolle käsitlevaid aasta- või muid aruandeid. Ent kuna ametlike kontrollide tegemine nende konkreetsete kontrollikavade alusel moodustab riiklike kontrollikavade üldise rakendamise olulise osa, on kõnealuste ametlike kontrollide tulemused aastaaruande puhul olulised.

Kõnealuste konkreetsete kontrollikavadega seotud ametlikest kontrollidest teatamisel aastaaruannetes ei ole vaja kontrolle käsitlevates eriaruannetes sisalduvat teavet korrata, piisab viitest viimasele esitatud eriaruandele. Konkreetsete kontrollikavade rakendamisel tehtud ametlike kontrollide tulemus tuleks siiski lisada tulemuste üldisesse analüüsi, et võtta arvesse asjaomase valdkonna ametlike kontrollide üldiste tulemuste hindamist.

Selliste eriaruannete esitamise tähtaegu ühenduse asjaomastes õigusaktides ei ole muudetud ei määruse (EÜ) nr 882/2004 artikliga 44 ega käesolevate suunistega.

8. **ÜLDISED JUHISED**

Määrustega (EÜ) nr 178/2002 ja (EÜ) nr 882/2004 on ette nähtud süsteemipõhine lähenemisviis ametlikele kontrollidele. Sellise lähenemisviisi olulise osa moodustab ametlike kontrollide tulemuste koondamine ja analüüs ning nendest järelduste tegemine, mille eesmärk on selgitada välja asjakohased süsteemipõhised parandusmeetmed ja vajaduse korral kohandada või muuta riiklikke kontrollikavasid. Seetõttu peaks aastaaruanne endast kujutama selle tegevuse sünteesi ning selle koostamisel tuleks samuti arvesse võtta määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 4 lõike 6 kohaselt tehtud auditite järeldusi.

[1] ELT L 278, 10.10.2006, lk 15.
[2] ELT L 138, 30.5.2007, lk 24.

Ametlike kontrollide ja auditite lihtne statistiline kokkuvõte ei ole selle nõudmise täitmiseks piisav. Aastaaruande koostamiseks peaksid liikmesriigid andma ülevaate riiklikest üld- või koondtulemustest, millel põhineb ametlike kontrollide tulemuste analüüs ja mis on esitatud valdkondade ja tootmisahela etappide kaupa. Aruandes käsitletavate valdkondade ja tootmisetappide valiku üle otsustab iga liikmesriik ise. Iga valdkonna ja tootmisetapi käsitlemise ulatus tuleks selgesti määratleda ning see peaks vastama kontrollisüsteemide kirjelduse struktuurile riiklikus kontrollikavas. Tulemuste ja analüüsi konteksti paigutamiseks tuleks asjaomastele riiklikus kontrollikavas esitatud ametlike kontrollide (sealhulgas proovivõtu-) strateegiatele, auditiprogrammidele ja tulemuslikkuse näitajatele viidata ristviidete abil ning kui riiklik kontrollikava sellist teavet ei sisalda, tuleks aastaaruandes esitada nende strateegiate lühikirjeldus.

Ametlike kontrollide tulemuste ülevaates ja analüüsis käsitletavad küsimused esitatakse käesolevate suuniste punktis 9. Nende tulemuste analüüsi põhjal tuleks kindlaks teha suundumused ning kommenteerida nende tähtsust ja võimalikke edasisi tagajärgi ametlike kontrollide jaoks. Suundumuste kindlakstegemine võib nõuda mitme aasta ametlike kontrollide tulemuste andmete läbivaatamist ning sellise analüüsi eesmärgil tuleks vajaduse korral viidata varasemate ametlike kontrollidega seotud andmetele. Võttes arvesse määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 43 lõike 1 punkti e, esitatakse käesolevates suunistes sellise analüüsi koostamise võimaluste kohta juhiseid.

Kui ühenduse õigusaktidega on ette nähtud eriaruannete jaoks kontrollide lähteandmete kogumine seoses toidu- või söödaalaste õigusnormidega, loomatervishoiu, loomade heaolu või taimede tervisega, peaksid need andmed moodustama kõnealuse valdkonna ametlike kontrollide tulemuste analüüsi aluse. Selliste sätete puudumise korral on liikmesriikidel õigus valida ise oma riiklikele süsteemidele kohased viisid andmete kogumiseks ja andmike koostamiseks ning nad võivad otsustada, et nad jätkavad nende tegevustega seotud ametlikke kontrolle käsitlevate andmete senise kogumise korra kohaldamist.

Kui ühenduse õigusaktidega on ette nähtud nõuete rikkumiste klassifikatsioon, tuleks seda aastaaruannetes järgida. Konkreetse sätte puudumise korral on liikmesriikidel õigus valida enda nõuetele vastav klassifitseerimissüsteem ning nad peaksid kasutatud süsteemi oma aastaaruannetes lühidalt kirjeldama.

Liikmesriigid, kes soovivad kontrolliandmete klassifitseerimiseks ja salvestamiseks välja töötada oma süsteemid, võivad arvesse võtta Eurostati käimasolevat tööd toiduohutuse statistika ning eelkõige kontrolli- ja seiretegevuse andmebaasi alal. ([1]) Ühtsuse tagamiseks ja töö kattumise vältimiseks julgustatakse liikmesriike tegema Eurostatiga nende klassifitseerimisskeemide väljatöötamisel tihedat koostööd. Sellise koostöö tulemusi võib vajaduse korral kajastada käesolevate suuniste edasistes muudatustes.

Ühendus võib nõuda aastaaruandes esitatud ametlike kontrollide tulemusi ja analüüsi toetavaid taustandmeid määruse (EÜ) nr 882/2004 artikliga 45 ette nähtud ühenduse kontrollide jaoks ning seepärast tuleks need alles hoida ja nõudmise korral komisjonile esitada.

9. JUHISED AASTAARUANDE SISU JA VORMI KOHTA

Aastaaruandes tuleks käsitleda järgmisi valdkondi:

a) liikmesriikide tehtavad *ametlikud kontrollid* vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklile 3 ja riiklikele kontrollikavadele – vt punkt 9.1;

b) toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade *üldine täitmine* – vt punkt 9.2;

c) *auditid*, mis tehas määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 4 lõike 6 kohaselt ning vajaduse korral kontrolliorganite auditite või ülevaatuste tulemused, nagu on ette nähtud kõnealuse määruse artikli 5 lõikes 3 – vt punkt 9.3;

d) *tõhususe tagamise meetmed* seoses riiklike kontrollikavadega – punkt 9.4;

e) *kinnitus* kontrollisüsteemi *üldise tulemuslikkuse kohta* – seoses riiklike kontrollikavade täitmisega – vt punkt 9.5;

f) *muudatused* riiklikes kontrollikavades – vt punkt 9.6.

([1]) See töö, mida tehakse ühenduse statistikaprogrammi ja selle iga-aastaste tööprogrammide kontekstis, hõlmab mitut klassifitseerimisskeemi, nagu kontrolli- ja seiretegevuse klassifikatsioon, ettevõtete toodete ja toimingute andmesõnastikud, ühine sõnaloend, proovivõtustrateegiate määratlus ning kontrolli- ja seiretegevuse näitajad.

Aastaaruanne peaks sisaldama asjaomastes valdkondades ametlike kontrollide tegemise üldisi tulemusi, neid tulemusi ja järeldusi käsitlevat riigi tasandil analüüsi, mida võib esitada valdkondade ja tootmisetappide kaupa ja/või asjakohastel juhtudel liikmesriigi riiklikus kontrollikavas kehtestatud struktuuri põhjal. Vajaduse korral võib eraldi lisana esitada analüüsi ja järeldusi toetavate andmete kokkuvõtte ning selliste andmete üksikasjalikkuse taseme üle otsustab liikmesriik, pidades silmas, et taustandmed tuleks säilitada, nagu on osutatud punkti 8 seitsmendas lõigus. Vajaduse korral tuleks lisada nendest järeldustest tulenevad kontrollikavade parandusmeetmed või muudatused.

9.1. **Ametlikud kontrollid**

Aastaaruandes tuleks märkida aasta tegevuseesmärkide (kui liikmesriigid on sellised tegevuseesmärgid kehtestanud) ning riiklikus kontrollikavas püstitatud strateegiliste eesmärkide saavutamise ulatus. Siia tuleks lisada asjaomaste tulemuslikkuse näitajate ja/või tegevuseesmärkide lühikirjeldus, välja arvatud juhul, kui need on esitatud riiklikus kontrollikavas; sellisel juhul tuleks neile viidata ristviidete abil. See tuleks esitada sektorite kaupa kooskõlas riikliku kontrollikavaga.

Aastaaruanne peaks sisaldama nii kavandatud kui ka käimasolevaid ametlikke kontrolle ning vajaduse korral konkreetsele küsimusele keskendunud kontrollitoiminguid. Kavandatud ametlike kontrollide puhul tuleks märkida, millises ulatuses saavutati nende sagedus või intensiivsus ja laad võrreldes riiklikus kontrollikavas sätestatutega. Kui kavandatud ametlike kontrollide tegevuseesmärke ei saavutata, tuleks esitada asjaomaste leevendavate ja/või kaasaaitavate tegurite analüüs. Samuti tuleks märkida kavandamata ametlikud kontrollid [1] – eelkõige juhul, kui nende tõttu on vahendeid suunatud kavandatud ametlikelt kontrollidelt kõrvale – ja lühiselgitus kavandamata ametlike kontrollide põhjuste kohta.

Seoses looma- ja taimetervise ametlike kontrollidega peaks aastaaruande see punkt sisaldama ka haiguste leviku seire, järelevalve või tõrje eesmärgil tehtud ametlike kontrollide, sealhulgas teatava haigusega seotud sanitaarseisundi kindlaksmääramiseks või kontrollimiseks tehtud ametlike kontrollide tulemusi.

9.2. **Eeskirjade üldine täitmine käitlemisettevõtjate ja toodete kaupa**

Aastaaruandes tuleks kirjeldada, kuidas toidu- ja söödaalaste õigusnormide, loomatervishoidu ja loomade heaolu ning taimetervist käsitlevate eeskirjade üldist täitmist (toidu- ja söödakäitlejate ning muude asjaomaste tootjate ja käitlemisettevõtjate või toodete valmistajate kaupa) aruandlusperioodil mõõdeti, samuti esitada tulemuste ülevaade. Eeskirjade täitmise üldist taset käsitlevas avalduses või järelduses tuleks esitada tulemuste ülevaade valdkondade, tootmisetappide ja pädevate asutuste kaupa. Avaldus või järeldus peaks põhinema punktides 9.2.1–9.2.2 esitatud teabel, mis peaks seda toetama.

9.2.1. *Nõuete rikkumise sagedus ja liik*

Aastaaruandes tuleks kirjeldada täheldatud nõuete rikkumisi. Vajaduse korral tuleks aastaaruandes

a) kirjeldada kasutatavat klassifikatsiooni või määratleda see;

b) klassifitseerida avastatud nõuete rikkumised liikide kaupa;

c) kirjeldada kindlakstehtud nõuete rikkumisi liigi ja arvu alusel.

Aastaaruandes tuleks riigi tasandil kindlakstehtud nõuete rikkumised esitada sektorite kaupa ning kogutud andmed tuleks lisada punktis 9.2.2 kirjeldatud analüüsile.

9.2.2. *Nõuete rikkumise analüüs*

Nõuete rikkumise analüüs on kontrollisüsteemide tõhusa toimimise tagamiseks võetavate asjakohaste parandusmeetmete kindlaksmääramise lahutamatu osa. Käesolev punkt sisaldab näiteid teguritest, mida võib sellise analüüsi tegemisel arvesse võtta ning mis võivad aidata kindlaks määrata riiklike kontrollikavade tõhususe tagamiseks võetavaid edasisi meetmeid (vt punkt 9.4).

Kooskõlas heade tavadega võib sellises nõuete rikkumise analüüsis iga valdkonna puhul võtta arvesse nõuete rikkumise sagedust, kaasnevat riski ja asjakohastel juhtudel rikkumise algpõhjuseid. Järeldused võib esitada edasiste analüüside põhjal ning neis võib hinnata nõuete rikkumise võimalikke olulisi tagajärgi seoses ohuga inimestele, loomadele või taimedele ning asjakohastel puhkudel nõuete rikkumise algpõhjustega. Sellise analüüsi tegemiseks võib olla vaja hinnata mitme aasta jooksul kogutud andmeid ning vajaduse korral võib viidata varasematele ametlikele kontrollidele.

[1] Ametlikud kontrollid, millega kaasneb ettenägematutest asjaoludest põhjustatud märgatav ajutine kõrvalekalle riiklikust kontrollikavast.

9.2.2.1. Nõuete rikkumise sagedus

Käesoleva punkti eesmärk on anda juhiseid nõuete rikkumise sageduse ja liigi analüüsimiseks. Analüüsi võib esitada vastavalt vajadusele sektorite ja/või pädevate asutuste kaupa. Vajaduse korral võib analüüsiga anda vastused järgmistele küsimustele.

a) Milline on nõuete rikkumise sagedus eri sektorites? See on oluline eelkõige juhul, kui kõrvalekalded eeskirjade üldisest täitmisest on eriti märgatavad mõnes sektoris või teatavate pädevate asutuste poolt tehtud ametlike kontrollide puhul.

b) Kas nõuete rikkumine oli ajas ja ruumis jaotunud juhuslikult või esines teatavates kohtades või tootmisetappides rohkem rikkumisjuhtumeid ning kas oli märke uutest suundumustest?

c) Nõuete rikkumiste liik: kas need olid seotud struktuuriliste, tegevusliku või lõpptootega seotud nõuetega? Muude liikide hulka võivad kuuluda enesekontrolli, haldusaspektide või dokumentatsiooniga (näiteks jälgitavusega) seotud nõuete rikkumised. Samuti võib nõuete rikkumised liigitada oluliseks/ebaoluliseks, süstemaatiliseks/juhuslikuks jne.

d) Kas nõuete rikkumised jaotusid üle kogu sööda- ja toiduahela või olid need koondunud esmatootmisse või ahela järgmistesse osadesse?

e) Kas nõuete rikkumised võisid ahelas koonduda mitmesse kohta?

f) Kas nõuete rikkumiste esinemise mustrist ilmneb, et mõned kontrollietapid on tootmisahela(te)s eriti olulised?

g) Kas on märke selle kohta, et eri (liiki) toidu- ja söödakäitlejad ning teised asjaomased tootjad ja käitlemisettevõtjad või tootmisahelad täidavad eeskirju paremini kui teised?

9.2.2.2. Nõuete rikkumisest tuleneva riski olemus

Käesoleva punkti eesmärk on anda juhiseid analüüsi tegemiseks, mis on vajalik nõuete rikkumise võimalike tagajärgede kohta teabe andmiseks. Analüüs võib sisaldada järgmist:

a) selliste nõuete rikkumiste kindlakstegemine, millel võib olla oluline mõju inimestele, loomadele või taimedele;

b) selliste nõuete rikkumiste võimalike tõsiste tagajärgede või riskide kirjeldus;

c) kirjeldus selle kohta, kas risk on seotud ainult konkreetse ohuga või kas risk kasvab üldiselt mitme ohu või ohurühma esinemise tagajärjel.

9.2.2.3. Nõuete rikkumise algpõhjus(ed)

Vajaduse korral ja eelkõige siis, kui avastatakse olulised või korduvad nõuete rikkumised, võib teha võimalike algpõhjuste analüüsi. Selline analüüs võib kaasa aidata liikmesriigi kontrollisüsteemide arendamisele ja pidevale täiustamisele. Analüüsi tehes võib arvesse võtta järgmisi tegureid:

a) sööda- ja toidukäitlejate ning muude asjaomaste tootjate ja käitlemisettevõtjate teadmatus ja selle põhjused;

b) sööda- ja toidukäitlejate ning muude asjaomaste tootjate ja käitlemisettevõtjate ebapädevus ja selle põhjused;

c) nõuete järgimisega kaasnevad kulud;

d) nõuete täitmiseks ebapiisavad vahendid ja/või ressursid;

e) tõhusate ja/või proportsionaalsete ja/või hoiatavate sanktsioonide puudumine.

9.3. **Auditid**

9.3.1. *Vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 4 lõikele 6 tehtavad auditid*

Selles juhises viidatakse üksnes määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 4 lõikega 6 ettenähtud audititele. Selliste auditite tulemused tuleks esitada riiklikul tasandil, vajaduse korral sektorite kaupa, riiklikus kontrollikavas selliste auditite jaoks ette nähtud korras.

Võttes arvesse otsuse 2006/677/EÜ sätteid, tuleks aastaaruandes kokku võtta järgmine teave:

a) pädeva asutuse välja töötatud auditiprogrammi saavutamise ulatus aruandlusperioodil;

b) millisel määral saavutati pädevate asutuste ametlike kontrollide üldine vastavus kavandatule;

c) järeldused pädevate asutuste korraldatud ametlike kontrollide üldise tõhususe kohta;

d) järeldused ametlike kontrollisüsteemide, mida pädevad asutused rakendavad eesmärkide saavutamiseks, üldise sobivuse kohta.

Kui riiklikus kontrollikavas sätestatud auditi korra kirjelduses ei märgita eeskirjade täitmise mõõtmiseks kasutatavaid meetodeid ega tulemuslikkuse näitajaid, tuleks aastaaruandesse lisada nende lühikirjeldus.

9.3.2. *Kontrolli auditid ja ülevaatused – määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 5 lõige 3*

Kirjeldada, millises ulatuses on täidetud kontrolliorganite auditite ja ülevaatuste programm, ning esitada nende auditite või ülevaatuste järelduste kokkuvõte.

9.4. **Tõhususe tagamise meetmed**

Siin tuleks esitada kokkuvõte meetmetest, mis on võetud riikliku kontrollikava tõhusa toimimise tagamiseks. Aastaaruandes tuleks käsitleda järgmistes valdkondades võetud meetmeid. Teabe võib esitada sektorite või tootmisetappide kaupa:

a) meetmed, mis võetakse selleks, et sööda- ja toidukäitlejad ning teised asjaomased määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 31 lõike 2 punktis e, artikli 54 lõikes 2 ja artiklis 55 sätestatud tootjad ja käitlemisettevõtjad täidaksid eeskirju;

b) meetmed, mis võetakse selleks, et tagada ametlike kontrolliteenuste tõhus toimimine, nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 4 lõikes 2 ja artikli 8 lõikes 3, sealhulgas meetmed, mis võetakse vastusena määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 4 lõike 6 kohaselt tehtud audititele ning vajaduse korral selle määruse artikli 5 lõike 3 kohaselt tehtud audititele või ülevaatustele. Auditi järeldustele vastusena võetud meetmed võivad hõlmata parandus- ja ennetusmeetmeid või heade tavade väljaselgitamisel põhinevaid parendusmeetmeid.

9.4.1. *Meetmed, mis võetakse selleks, et sööda- ja toidukäitlejad ning muud asjaomased tootjad ja käitlemisettevõtjad täidaksid eeskirju*

Aastaaruanne peaks sisaldama võetud meetmete ülevaadet. Sealhulgas:

a) sööda, toidu ja loomade turuleviimise, impordi, ekspordi ja kasutamise piirangud ning keelud;

b) sööda- või toiduettevõtjana tegutsemise heakskiidu või registreerimisloa tagasivõtmine või peatamine;

c) haldustrahvid ja muud haldussanktsioonid;

d) toidu- ja söödakäitlejate ning teiste asjaomaste tootjate ja käitlemisettevõtjate vastutuselevõtmine nõuete rikkumise eest (kriminaalsanktsioonid).

9.4.2. *Meetmed, mis võetakse ametlike kontrolliteenuste tõhusa toimimise tagamiseks*

Ametlike kontrolliteenuste tõhusa toimimise tagamiseks võetavate ulatuslike meetmete puhul võib riikliku kontrollikava muutmine osutuda vajalikuks ning sellisel juhul tuleb need lisada punkti 9.6. Kuid teatavate ulatuslike kontrollimeetmete puhul ei pruugi olla vaja riiklikku kontrollikava muuta ning sellisel juhul tuleks need lisada selles etapis aastaaruandele, et viidata liikmesriikides võetavatele positiivsetele meetmetele. Sellist teavet võib esitada sektorite või tootmisetappide kaupa ning see peaks hõlmama meetmeid, mida ei ole riikliku kontrollikava muudatustena lisatud, näiteks järgmiseid:

a) uued, ajakohastatud või läbivaadatud kontrollimenetlused;

b) koolitusalgatused;

c) täiendavate ressursside eraldamine;

d) olemasolevate ressursside ümberjagamine pärast prioriteetide läbivaatamist;

e) erikontrolli algatused;

f) pädevate asutuste struktuuri või juhtimise muudatused;

g) juhiste või teabe andmine toidu- ja söödakäitlejatele;

h) uued õigusaktid;

i) delegeerimise peatamine või tagasivõtmine kontrolliasutuste puhul.

9.5. **Kinnitus üldise tulemuslikkuse kohta**

Hinnata üldiselt

a) edusamme riiklikus kontrollikavas kirjeldatud strateegiliste eesmärkide saavutamisel;

b) riikliku kontrollikava alusel tehtud ametlike kontrollide tõhusust ja nende sobivust määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 17 lõike 2, määruse (EÜ) nr 882/2004, loomatervise, loomade heaolu ja vajaduse korral taimetervise eeskirjade eesmärkide täitmiseks.

Sellise enesehindamise raames tuleks käsitleda ka selliseid teemasid nagu üldine tõhusus, kooskõlastamine pädevate asutuste vahel ja nende sees, lähenemisviisi „talust toidulauale" kasutuselevõtt ning ametlike kontrollide riskipõhine käsitlemine. Üldise tõhususe kinnituses tuleks arvesse võtta eelmiste punktide analüüsi ja sünteesi ning esitada järgmine kirjeldav teave:

a) nende eesmärkide suhtes vajaduse korral kohaldatud tulemuslikkuse näitajad;

b) vajaduse korral iga eesmärgi tulemused.

9.6. **Riikliku kontrollikava muudatused**

Aastaaruandes tuleks esitada ülevaade riiklikus kontrollikavas kõnealuse aruandlusaasta jooksul tehtud muudatustest. Erilist tähelepanu tuleks pöörata vajadusele tagada määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 42 lõikes 3, artikli 44 lõikes 5 ja artikli 45 lõike 5 punktis a osutatud teguritele vastusena tehtud muudatuste käsitlemine ja selgitamine. Eelkõige tuleks kirjeldada ametlike kontrollisüsteemide asjaomaseid muudatusi, nagu on kirjeldatud riiklikus kontrollikavas, ning toimingute riskiliigituse asjaomaseid muudatusi (vt otsuse 2007/363/EÜ lisa punkt 3.4).

Aastaaruandes tuleks kirjeldada selliste muudatuste laadi ja põhjuseid. Näiteks ja vastavalt vajadusele

a) uued õigusaktid;

b) uute haiguste või muude terviseriskide ilmnemine;

c) pädevate asutuste struktuuri, juhtimise või toimimise olulised muudatused;

d) põllumajandus- ja toidutööstuse valdkonna olulised muudatused;

e) liikmesriikide ametlike kontrollide tulemused;

f) määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklis 43 osutatud suuniste mis tahes muudatused;

g) teadusuuringute tulemused;

h) vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 4 lõikele 6 tehtud auditite tulemused;

i) vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklile 45 tehtud auditite tulemused ([1]);

j) kolmanda riigi poolt liikmesriigis tehtud auditite tulemused;

k) algpõhjuste analüüsi tulemused.

Muudatused peaksid olema kooskõlas käesolevate suuniste punktides 9.3–9.5 esitatud analüüsi ja järeldustega ning sisaldama vajaduse korral ristviiteid asjaomas(t)ele jaotis(t)ele.

([1]) Ühenduse kontrollide käigus võidakse liikmesriikides tuvastada küsimusi, mille puhul komisjoni soovitustele vastukaaluks võetud parandus- või ennetusmeetmed nõuavad riikliku kontrollikava muutmist. Sellised muudatused tuleks lisada aastaaruandesse olenemata sellest, et need võivad sisalduda ka liikmesriigi vastuses soovitustele.